

"Yaşamı Paylaşma"

**Nilay Kan Büyükişliyen
Zahit Büyükişliyen**

Resim ve Heykel Sergisi

12 Aralık 2015 – 14 Ocak 2016

"Yaşamı Paylaşma"

Nilay Kan Büyükişliyen

Zahit Büyükişliyen

Resim ve Heykel Sergisi

Ankara, Aralık 2015

Fotoğraflar

Sanatçı arşivinden

Grafik Tasarım

Hüseyin Ayışıt

Baskı

Desen Ofset A.Ş.

Birlik Mah. 448. Cad. 476. Sok. No: 2

Tel: 0312 496 43 43 Çankaya, Ankara

Tüm yayın hakları PLATFORM A - ARMONİ Sanat Galerisi'ne aittir.

* Bu katalog, 12.12.2015/14.01.2016 tarihleri arasında PLATFORM A - ARMONİ Sanat Galerisi'nde düzenlenen "Yaşamı Paylaşma" Nilay Kan Büyükişliyen, Zahit Büyükişliyen Resim ve Heykel Sergisi için 500 adet basılmıştır.

ÇİZGİNİN FORMLA DANSI

Nilay Kan Büyükişliyen'in figürlerindeki çizgiyi takip ediyorum. Kararlı, kesintisiz beden boyunca ilerleyen bir çizgi. Bu çizgi heykelin boşluk içinde kapladığı hacmin de çerçevesi aynı zamanda. Ellere ulaşamayan kesik kollar, kimliksiz suretler ama çoğunlukla dimdik duran bedenler. Yan yana kadın erkek bedenleri, kimi zaman bir aile bazen yalnız bir kadın, müziğin ritmiyle kıvrılan bir dansçı...

Nilay Kan Büyükişliyen'in bedenleri, bronz heykel olmalarını unutturan bir öykü ile boşlukta izi bırakırlar. Anlattıkları öykü, yaşamın içinde var olan savrulma anlarına teyellenmiştir. Ne ki kadın ve erkeğin bazen sırt sırta bazen yan yana kimi zamansa birbirlerine yaslanmış halleri bu savrulma anlarının, dinginliğe kavuşma isteğini çağırır. İkili ya da tek heykellerdeki oran-orantı ve denge, öykünün hatırlattığı dinginliğin biçimsel ifadesidir.

Richard Sennet, Ten ve Taş adlı kitabında; pagan dünyasındaki bedensel acıyı şöyle tarifler: "Pagan dünyasında bedensel ıstırap nadiren insani bir fırsat olarak görülüyordu. İnsanlar ıstırapla karşılaşabilirler, ondan bir şey öğrenebilirlerdi ama onu aramaya kalkmazlardı..." Nilay Kan Büyükişliyen'in heykellerine her baktığımda bedendeki zamanın bu türden bir izini ararım. Anlattığı sessiz öyküler; karşılaşılan acılardan türlü şeyler öğrenen kolu kırık ama kanadı olan bedenleri anlatır. Evet gerçekten kanatlı heykelleri de var sanatçının. Öte yandan bir arada olmanın verdiği güce inanan kararlı bedenler, neredeyse soyuta yönelen formlarıyla yüzey hareket birlikteliğinde bedenden heykele evrilerek bronzun içinden dünyaya dokunurlar.

Sanatçının, tek ya da grup heykellerinde formu kütleselliğinden sıyrarak, yazının ilk başında da değindiğim kendinden emin çizgidir. İzleyici görme eylemini iptal ederek, sadece dokunarak figürlerin konturlarını takip ettiğinde baş, bel, omuzlar ve tüm bedende yol alırken sanatçının ilk önce çamurla başlayan yolculuk anına tanık olur. Bronz dökümde ellerimize ve gözlerimize takılanlar, heykelin doğum anının izleri olur.

Nilay Kan Büyükişliyen'in heykelleri öteden beri figürün zamansallık ve mekansallığını farklı malzeme ve tekniklerle anlatır. Gördüklerimiz, malzemenin ağırlığından kurtulmuş, hareketi ve hareketsizliği çizginin formla olan dansında ortaya seren heykellerdir. Aynı özgürlükle kamusal alanda bulunan ikili kadın erkek heykellerinde de karşılaşırız.

Nilay Kan Büyükişliyen biçim içerik ilişkisinde sanatını icra ederken soyut figüratif ya da soyut çalışmalarında bedeni hiç unutmayan bir sanatçı. Bu unutmama ritüelinde ikili formun tekrarı sanatçının akademiden mezun olduğu yıllara dek uzanır. Bu ikiliğin içinde Büyükişliyen, formları aracılığıyla kendi sözleriyle, sevgi, güven aşk gibi romantik konuları da malzemenin kütleselliğini bozarak lirik bir dille izleyiciye sunar.

Nilay Kan Büyükişliyen'in heykellerinde izlediğimiz bedenin canlılığı bir başka ifadeyle organik yapısı, onu nesne haline getirirken; bir yandan da toplumsal cinsiyet, ırk ve cinsellik gibi pek çok kimliğin konumlandığı, tanımlandığı, sorgulandığı bir alan olduğunu hatırlatır. Sanatçının sanat üretiminde yıllardır merkeze aldığı beden, ve onda gerçekleşenler, anlattıkları eşsiz öykünün mekanı olurlar.

NAZLI PEKTAŞ

TİYATRO SAHNESİ OLARAK TUVAL: GÖKYÜZÜ VE YERYÜZÜ ARASINDA RESİM

Zahit Büyükişliyen'in resimlerini izlerken, yazılarımda sıklıkla başvurduğum Fransız felsefeci M. Merleau-Ponty'nin; "Göz dünyayı görür ve dünyada tablo olmak için eksik olanı ve tabloda kendisi olmak için eksik olanı ve palette tablonun beklediği rengi ve bitirildiğinde, bütün bu eksikliklere yanıt veren tabloyu görür..." sözlerini hatırlarım. Zira gördüklerim, rastlantıya yer bırakmayan bir kararlılığın ve duyumsamanın yaratım sürecindeki yalın kesişmesidir. Renk, çizgi ve boşluk birbirlerine attıkları ilmekler vasıtasıyla her defasında gökyüzünden yeryüzüne uzanan mekan ve zamanda "o" an'ın görüntüsü olurlar. Resim artık sanatçının gözünde olan bitenin dokusudur.

Tuval bu dokunun kurulu olduğu devingen bir sahnedir Büyükişliyen için. Öteden beri Zahit Büyükişliyen'in tiyatro tutkusu ve bu alanda gerçekleştirdikleri bilinir. Bu sergi için kendisiyle yaptığım söyleşide; " Benim resimlerinde boşluk çok önemli bir yer kaplar, tiyatro yönettiğim zamanlarda da sahneyi resim gibi düşündüm." demiş ve eklemişti: "Resimde de tıpkı tiyatro sahnesinde olduğu gibi boşluk çok önemlidir. Çünkü tuvale yerleştirdikleriniz bu boşluk sayesinde hareket edebilir."

Hakikatten de resimlere baktığımızda renkler, çizgiler, lekeler ve boşluk kararlı bir dengenin eşliğinde bu tuval sahnede yerlerini alır. Zahit Büyükişliyen, resmini oluşturan öğelerin repliğini, resimde yer alma düzenini, ısığ ve gölgeyi boşluğun içine kararlı bir yönetmen refleksiyle kurar. Ayrıntılar, küçük lekeler, kırık ve devingen çizgiler, sağlam bir kurgunun içinde sanatçının birikim ve kazanımının koşulu olarak oradadır. Bu kurgunun içinde figürle karşılaşmazsınız ama ufuk hattından başlayarak resme kapılan bakışlarınız o resmin figürü oluverir. Gökyüzünün altında yayılan duygu bütüne ulaşmayı çabalar. Bu yönüyle Zahit Büyükişliyen' in resimlerinde doğu felsefesinin ve hatta doğu resminin izlerini bulmak olasıdır. Sanatçının boşluk-doluluk arasında kurduğu denge ve enstrümana dönüştürdüğü boşluk; Taocu varlıkbilimin, madde dünyasının alanları içerisinde boşluk kavramının oynadığı role yakınlaşır:

"Boşluk bütünlüğe ulaşmayı amaçlar. "Dolu" olan bütün nesnelerdeki gerçek bütünlüğe ulaşmayı olanaklı kılan odur gerçekten de. Lao-tzu şöyle diyebilirdi. " Temel bütünlük, görünürdeki boşluktur. Tükenmez olandır yani..." "Chuang-tzu ("Gökyüzü ve Toprak" Bölümü) Ruh yüceliğidir Boşluk. Kendiliğinden öten kuş gibidir o. Evrenle özdeşleşir."

Renk ise kurulan bu dengede Zahit Büyükişliyen için nefes alan bir dildir. Büyükişliyen, bu dilin ortaya çıkardığı duyguları iyi bilen usta bir sanatçıdır. Bunu çok iyi bilir çünkü sanatının ilk yıllarından beri türlü coğrafyaların belleğinde kalan izlerini, renkleri vasıtasıyla hatırlar ve izleyiciyle paylaşır ve her defasında dünya tuvaline açtığı pencereden içeri girer.

Çizgi onun resminde kimi zaman yazı olarak belirir, kimi zaman lekeye dönüşür, kimi zamansa tıpkı son resimlerinde olduğu gibi okunmaz bir şiirin kılavuzu olur. Yazı ile çizgi arasındaki halleri sizi tuvale saplar. Görünenin ardındakine ulaşma, sanatçının nadire kabinesini* aralama/karıştırma isteği uyandırır. Çizgiler; kırık, kalın, ince ve en yalın halleriyle Zahit Büyükişliyen resminde renkle karşılaştıklarında soyut lirik bir anlatımın türlü hallerine bürünürler.

Zahit Büyükişliyen, tiyatro sahnesine indirdiği gökyüzü ve yeryüzü arasında resim yaparken; doğanın kendi belleğinde devam eden yolculuğunu, görme eylemi vasıtasıyla türlü hallerde tükenmeksizin sunar. Özellikle son resimlerinde Zahit Büyükişliyen, doğa ve kendi bedeni arasında olan bitenin ifşasını olanca yalınlığıyla resme döker.

NAZLI PEKTAŞ

"Oturan Adam"
Bronz-Granit
17x15x10 cm

"Güz Sonu" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
50x70 cm

"Melek"
Bronz
16x18x6 cm

"Beyaz Senfoni" 2014
Tuval Üzerine Yağlıboya
100x100 cm

"Yorgun Melek"
Bronz
28x12x7 cm

"Karahisar Kalesi Yıkılır Gider" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
50x70 cm

"Oturun Adam"
Bronz
25x15x13 cm

"Sen ve Ben" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
70x100 cm

"Melek"
Bronz
43x18x6 cm

"Sarica II" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
40x40 cm

"Balerin"
Bronz
40x16x7 cm

"Yorum III" 2014
Tuval Üzerine Yağlıboya
120x120 cm

"Melek"
Bronz
37x10x6 cm

"Gaybe 1968" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
40x40 cm

"Mutlu Adam"
Bronz
33x27x12 cm

"Gülün Adı..." 2014
Tuval Üzerine Yağlıboya
50x50 cm

"Figür"
Bronz
27x15x10 cm

"Sessizlik" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
70x100 cm

"Balerin"
Bronz
40x12x12 cm

"İvriz Durulaz II" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
25x25 cm

"Güven"
Bronz
38x12x13 cm

"İvriz Durulaz III" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
25x25 cm

"Gerilim"
Bronz
40x14x12 cm

"İvriiz Durulaz IV" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
25x25 cm

"Kadına Saygı"
Bronz
34x14x12 cm

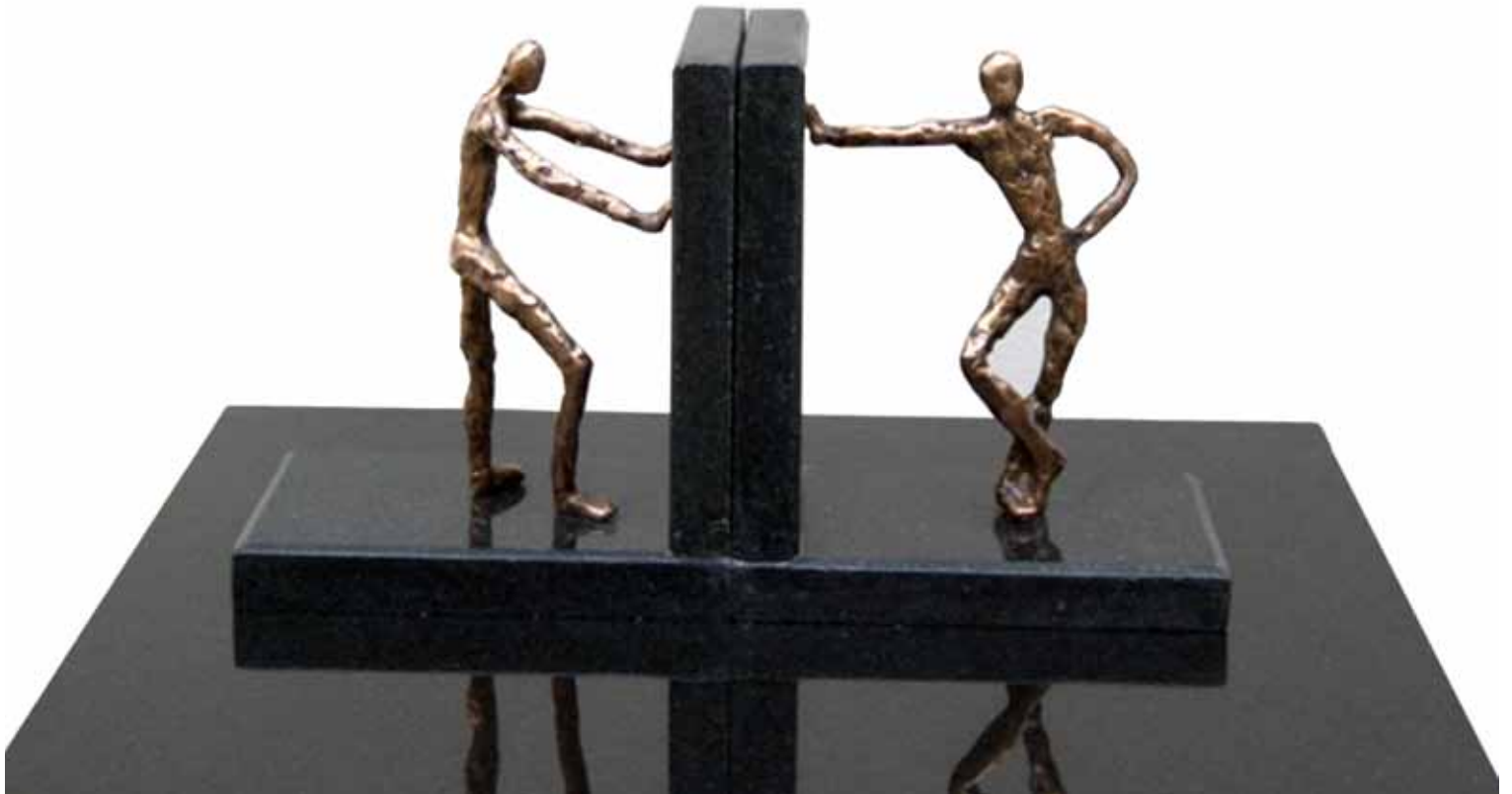
"İvriz Durulaz V" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
25x25 cm

"Dans"
Bronz
50x35x20 cm

"Belleğimden" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
70x70 cm

"İki Adam"
Bronz-Granit
17x30x11 cm

"İzlenim" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
70x100 cm

"Bağlılık"
Bronz
60x20x18 cm

"İvriz Gaybe 68 I" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
40x40 cm

"Biz"
Bronz
70x20x17 cm

"Uzak mı..Yakın mı?" 2014
 Tuval Üzerine Yağlıboya
 100x70 cm

"Üzgünüm"
Bronz
26x20x14 cm

"Çok Güzelsin..." 2014
Tuval Üzerine Yağlıboya
50x50 cm

"Derin" 2015
Tuval Üzerine Yağlıboya
70x70 cm

"Ve Bir Orman Gibi..." 2014
 Tuval Üzerine Yağlıboya
 70x50 cm

Prof. Nilay KAN BÜYÜKİŞLİYEN

1950 yılında Ankara'da doğmuştur. 1966 yılında Güzel Sanatlar Akademisi (MSÜ) Heykel Bölümünde eğitimine başlayan sanatçı, Nusret Suman, Tamer Başoğlu ve Hüseyin Gezer'den heykel eğitimini alarak 1971 yılında yüksek lisans diploması ile mezun olmuştur.

1971-1984 yılları arasında liselerde Resim ve Sanat Tarihi öğretmenliği yapan sanatçı, 1983-84 eğitim yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümünün kurulması ile Heykel Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak görevine devam etmiştir.

1985 de ilk kişisel sergisini açmış,1986 da Sanatta Yeterlik diplomasını almıştır. Sırası ile tüm akademik aşamalardan geçmiş, sırası ile Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi, Yardımcı Doçent ve Doçent olmuş, 2001 yılında profesör olmuştur.

Akademik alanda Marmara Üniversitesi G.S.F Heykel Bölüm Başkanlığı görevini sürdürmüş ve emekli olarak ayrılmıştır. Halen Yeditepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Plastik Sanatlar Bölümünde Öğretim Üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Biri yurt dışında olmak üzere 16 kişisel sergi açan sanatçı çok sayıda karma sergiye katılmıştır. Büyükişliyen'in müzelerde ve koleksiyonlarda yapıtları bulunmaktadır.

Resim, heykel ve baskı olarak sunduğu çalışmaları, daha çok, soyut insan figürleri ve insanın duygu, düşünce ve oluşum halini betimlemektedir. İnsana verdiği değeri yaşamında da ilke edinmiş olan sanatçı kendi çalışmalarını da aynı kavram üzerinden sürdürmektedir.

Prof. M. Zahit BÜYÜKİŞLİYEN

1967’de G.E.E. Resim Bölümü’nü bitirdi. 1970’te M.E.B.’nin açtığı yarışma sınavını kazanarak Avrupa’ya ihtisas yapmaya gönderildi. 1976’da Kassel Devlet Güzel Sanatlar Akademisi’ni bitirdi. Aynı akademide sanat eğitimi konusunda ihtisas yaptı. 1983 yılında Mimar Sinan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi’nde “Türk Resminde Ankaralı Sanatçıların Etkinliği” konulu tez ile doktora yaptı. 1984 yılında Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde Yardımcı Doçent kadrosuna atandı. 1986’da Doçent, H.Ü.G.S.F. Resim Bölüm Başkanı seçildi. 1991’de Dekan Yardımcısı oldu. 1992 yılında aynı üniversitenin Resim Bölümü’nde Profesörlüğe atandı. 1997’de Yeditepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde öğretim üyeliğine atandı. Plastik Sanatlar Bölüm Başkanı olarak halen bu görevi sürdürmektedir.

ARMONİ
SANAT GALERİSİ

Platform A
— BY ARMONİ ART GALLERY —